

Daňová a grantová podpora činností výzkumu a vývoje Vyhodnocení průzkumu v ČR

Září 2015 – 3. edice

Úvod

Makroekonomický pohled
na význam výzkumu a vývoje
v ekonomice ČR

Vyhodnocení výsledků
průzkumu

Závěr

Kontakty

Úvod

Společnost Deloitte provedla v pořadí již třetí středoevropský průzkum v oblasti výzkumu a vývoje s cílem získat souhrnné výsledky, týkající se přístupu soukromého sektoru k investování do výzkumu a vývoje, odhadu budoucích trendů v této oblasti a identifikace hlavních překážek při uplatňování daňového odpočtu a při čerpání dotací na výzkum a vývoj.

Letošního průzkumu v České republice se zúčastnilo více než 70 privátních podniků, působících v různých sektorech. Stejně jako v minulém roce, i letos byl průzkum realizován ve spolupráci s Technologickou agenturou České republiky (TA ČR), které bych rád vyjádřil poděkování za podporu. Poděkování patří také všem společnostem, které věnovaly svůj čas k vyplnění dotazníku.

Podobně jako v předchozích letech, i letošní vyhodnocení průzkumu přineslo zajímavé výsledky a identifikovalo nevýhody a rizika v oblasti dotační podpory a daňových pobídek. Závěry průzkumu mohou jednak sloužit jako vhodný zdroj dat pro srovnání tuzemských firem s ostatními podniky ve středoevropském regionu, a zároveň mohou být impulzem pro další směřování podpory ze strany státních orgánů a dalších institucí zodpovědných za nastavení podpory výzkumu a vývoje.

Luděk Hanáček

Partner

Deloitte Czech Republic

Úvod

Makroekonomický pohled
na význam výzkumu a vývoje
v ekonomice ČR

Vyhodnocení výsledků
průzkumu

Závěr

Kontakty

Úvod

Průzkum, který provedla společnost Deloitte v oblasti výzkumu a vývoje ve spolupráci s Technologickou agenturou České republiky, je podle mého názoru významný a potřebný ze tří důvodů.

Opakovaným průzkumem se získává časová řada odpovědí nezanedbatelného vzorku respondentů, kteří jsou na trhu výzkumu a vývoje důležití.

Výzkum se provádí v několika evropských zemích, ve kterých společnost působí, proto je možné srovnávat míru ochoty investovat do výzkumu v jednotlivých zemích a změnu této ochoty v čase.

Poslední, ovšem nezanedbatelný důvod pro podporu takových aktivit je to, že průzkum byl v České republice proveden poté, co bylo novelou zákona o dani z příjmu umožněno od 1. 1. 2014 odpočítávat z daňového základu náklady na výzkum pořízený od výzkumných organizací. To vytváří zcela nové příležitosti pro spolupráci výzkumných organizací, financovaných převážně z veřejných zdrojů, s firmami.

Jsme vděčni společnosti Deloitte, že se problematikou podpory výzkumu a vývoje zabývá. Možná by se dalo říci, že spolupráce společnosti s TA ČR, státní organizací na podporu výzkumu a vývoje, může být příkladem obecné dobré spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti, která je pro konkurenceschopnost země zásadní.

Rut Bízková

Předsedkyně Technologické agentury České republiky

Makroekonomický pohled na význam výzkumu a vývoje v ekonomice ČR

Investice do výzkumu a vývoje jsou pravidelnou součástí každého receptu dlouhodobého hospodářského růstu. Tyto recepty mají oporu v teorii i praxi. Modely hospodářského růstu, základním modelem Roberta Solowa počínaje a současnými moderními teoriemi konče, uvádí jako hlavní motor dlouhodobého růstu ekonomiky zvyšování produktivity výrobních faktorů. Cestou ke zvýšení produktivity jsou inovace vycházející z poznatků výzkumu a vývoje. Vztah mezi hospodářským růstem a investicemi do výzkumu a vývoje není triviální, nicméně bezpochyby pozitivní.

Empirické zkušenosti tento závěr podporují. Ať již jde o řadu odborných studií nebo letmé srovnání statistik. Za vzor dobře fungujících ekonomik jsou dnes často dávány skandinávské země a Německo. Není náhodou, že právě tyto země vynakládají na výzkum a vývoj podstatně více než ostatní evropské země. V Evropské unii se na tyto účely v posledních letech v průměru vydávají dvě procenta HDP. V Německu se výdaje v této oblasti blíží třem procentům HDP. Finsko, Švédsko a Dánsko tuto laťku dokonce překračují. V globálním měřítku patří vedle skandinávských zemí mezi lídry na poli výzkumu a vývoje také Japonsko, Jižní Korea a Švýcarsko. Ve všech těchto zemích přesahují výdaje na výzkum a vývoj tři procenta HDP.

Země střední a východní Evropy vyčleňují na výzkum a vývoj znatelně nižší výdaje. Ve většině zemí tohoto regionu výdaje na výzkum a vývoj nedosahují ani jednoho procenta HDP. Výjimkou je pouze Slovinsko, kde tyto výdaje dosahují 2,6 procenta HDP. Komparativní výhoda levné pracovní síly v zemích střední a východní Evropy se ve srovnání s EU zónou s postupující ekonomickou konvergencí k úrovni vyspělých zemí vyčerpává. Budou-li si chtít tyto země udržet solidní dynamiku hospodářského růstu, budou muset více investovat do výzkumu a vývoje.

V České republice se dlouhodobě investice do výzkumu a vývoje pohybovaly mezi 1,0 a 1,3 procenta HDP. V posledních letech se zvýšily a v roce 2013 již dosáhly 1,9 procenta HDP. Důvodem akcelerace výdajů v této oblasti je především urychlené čerpání prostředků z evropských strukturálních fondů a růst finančních prostředků ze soukromých zdrojů. Zatímco na úrovni celé EU je v rámci strategie Evropa 2020 stanoven cíl pro výdaje na výzkum a vývoj na úrovni tří procent HDP, Česká republika si takový cíl nestanovila. Je však zřejmé, že vyšší aktivita v této oblasti by pomohla zrychlit dlouhodobé tempo růstu ekonomiky a kompenzovat očekávané negativní dopady stárnutí populace.

Celkové výdaje na výzkum a vývoj v ČR činily v roce 2013 celkem 78 mld Kč, z toho bylo 26 mld Kč ze státního rozpočtu, 12,6 mld Kč ze zdrojů EU a 39,4 mld Kč ze soukromých zdrojů. V poměru k HDP je celkový objem prostředků do výzkumu obdobný jako je tomu např. v Holandsku nebo ve Francii. Stále je však nedostatečné propojení soukromého sektoru a výzkumných organizací financovaných převážně z veřejných zdrojů. Ve vyspělých zemích je obvyklé, že většinu investic do výzkumu a vývoje financuje soukromý sektor. A to nejen do svých vlastních výzkumných kapacit, ale také zadáváním zakázek veřejnému sektoru. Nejen s ohledem na tuto skutečnost, ale také vzhledem k chronicky deficitním veřejným financím se jeví jako žádoucí podpořit zejména firemní výdaje na výzkum a vývoj při snaze zvýšit jejich celkový objem.

Základními formami podpory firemních investic do výzkumu a vývoje jsou přímá forma podpory formou dotací a nepřímá podpora formou daňových pobídek. Ve světě neexistuje univerzální či převažující model rozložení podpory mezi obě formy. Například Německo, Finsko a Švédsko spoléhají výhradně na přímou podporu formou dotací, zatímco Jižní Korea či Japonsko používají jako hlavní nástroj podpory firemních investic do výzkumu daňové pobídky. Historické ohlédnutí ovšem odhaluje neustále narůstající počet zemí využívajících daňové nástroje ke stimulaci investic do výzkumu a vývoje. V případě České republiky připadá 74 procent veřejné podpory firemních investic do výzkumu a vývoje na daňové pobídky a 26 procent na přímé dotace.

Význam daňové podpory firemních investic do výzkumu v České republice postupně narůstá. V roce 2005 dosáhl uplatněný odečet výdajů na realizaci projektů výzkumu a vývoje z daně příjmů právnických osob 3,2 miliardy korun a hodnota nepřímé podpory dosáhla 819 milionů korun. V roce 2012 uplatněný odečet dosáhl 10,5 miliardy korun a hodnota nepřímé podpory téměř 2 miliard korun a v roce 2013 již uplatněný odečet činil 12,09 miliardy korun a hodnota nepřímé podpory tak dosáhla téměř 2,3 miliardy korun.

Objem firemních investic využívajících přímou či nepřímou podporu by mohl být vyšší, brání tomu však některé okolnosti. Z našeho průzkumu vyplývá, že se firmy obávají především nejistoty u posuzování dotací nebo daňových odpočtů finančními či jinými orgány. Část firem si také stěžuje na to, že postup získání dotace je příliš byrokratický a komplikovaný.

Charakter české ekonomiky se během posledních dvou desetiletí mění. Dosavadní faktory hospodářského růstu se do jisté míry vyčerpaly a vnější ekonomické prostředí změnila globální finanční krize. Investice do výzkumu a vývoje budou hrát stále důležitější roli. Česká republika by se mohla inspirovat u ekonomicky úspěšných zemí, které právě tento faktor využívají ve svůj prospěch. Proto by bylo užitečné minimálně odstranit či alespoň omezit zmíněné překážky, ideálně rozšířit podporu firemních investic do výzkumu a vývoje a její využívání.

Význam výzkumu a vývoje v budoucnosti

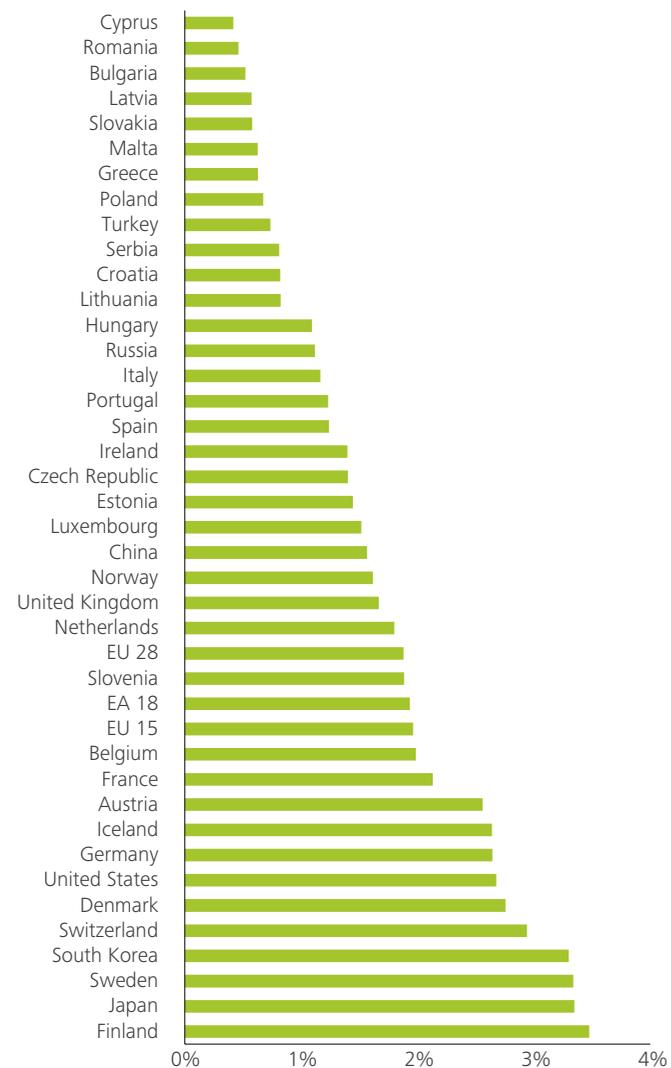
Očekávaný demografický vývoj bude mít vliv na dlouhodobý růst většiny evropských ekonomik. Stárnutí populace povede k úbytku dostupné pracovní síly a může se podepsat také na produktivitě práce. Některé další faktory, které v posledních dvou desetiletích poháněly ekonomický růst, také nedávno vymizely. S ohledem na růst objemu světového obchodu se tempo globalizace zpomaluje. Zemím BRIC došel dech a čelí rostoucímu počtu strukturálních problémů. Pozitivní účinek přechodu zemí střední a východní Evropy k tržní ekonomice a vstupu do EU postupně mizí. Rostoucí zátěž v podobě finančních regulací v důsledku globální finanční krize se podepisuje na růstu HDP.

Klíčovou otázkou tedy je, jak v následujících letech najít nový motor ekonomického růstu. Odpověď není složitá: ekonomické teorie i dlouhodobé analýzy ukazují, že definitivním faktorem, který pohání růst produkce i životních standardů, je zvýšení produktivity díky inovacím.

Inovaci lze dosáhnout několika způsoby: učením se za pochodu, imitací či překombinováním stávajících znalostí, nejslibnějším přístupem je však výzkum. Význam výzkumu a vývoje je tedy z hlediska dlouhodobého růstu nepopiratelný.

Empirická data tento závěr potvrzují. Úspěšné státy jako USA, Německo, Jižní Korea či skandinávské země investují do výzkumu a vývoje značné množství prostředků. Země střední a východní Evropy v tomto ohledu zaostávají. V uplynulých dvou dekadách tyto země investovaly převážně do výrobních zařízení, aby ve výrobním sektoru nahradily zastaralá, nevýkonná zařízení, která zdědily z dob centrálně plánovaného hospodářství. Logicky je dalším krokem zvýšit investice do nových nápadů, technologií a pracovních postupů, a posunout se tak směrem k ekonomice založené na znalostech, jak ostatně již učinily vyspělé státy.

Graf 1: Výdaje za výzkum a vývoj
(% HDP; průměr za období 1994-2013)

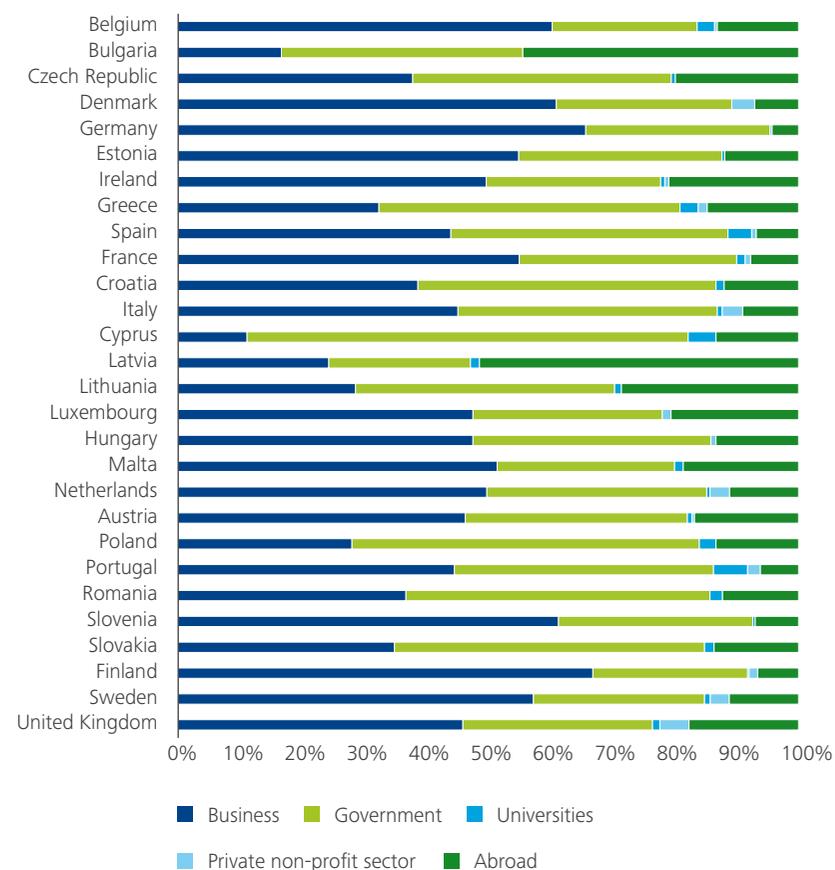
Zdroj: Eurostat, Deloitte

Na to, jak financovat výzkum a vývoj, neexistuje univerzální návod. Zatímco základní a aplikovaný výzkum je nejčastěji financován vládou, experimentální vývoj je často financován podnikovým sektorem. Proto se jeví jako rozumné spoléhat při financování výzkumu a vývoje na směsici různých zdrojů. Vláda musí zajistit dostatek zdrojů, aby mohla přímo financovat výzkum a vývoj a zároveň aby skrze dotace a daňové pobídky stimulovala výdaje podniků na výzkumné projekty.

Vzhledem k tomu, že rozpočty většiny evropských států trpí dlouhodobým strukturálním deficitem, zvýšení výdajů na výzkum a vývoj bude muset být vyváženo škrty v jiných oblastech veřejného rozpočtu, případně bude muset vláda více spoléhat na soukromé zdroje, a tím pádem zvýšit motivaci společností, aby tak učinily. Příkladem tohoto přístupu jsou daňové pobídky.

Dostatečné a dobře zaměřené financování je nutnou podmínkou pro úspěšný a plodný výzkum a vývoj. Pouhé sypání peněz do této oblasti nicméně nemusí k úspěchu stačit. Je nutné přeměnit výdaje na výzkum a vývoj ve výsledky, které budou v reálném životě užitečné. Mezi jednotlivými státy existují velké rozdíly v účinnosti financování výzkumu a vývoje, měřené poměrem počtu patentů vydaných Evropským patentním úřadem (EPÚ) a objemem výdajů na výzkum a vývoj. V případě zemí střední a východní Evropy se zdá, že možný pozitivní účinek výzkumu a vývoje je limitován nejen relativně nízkým objemem výdajů, ale také jejich nízkou efektivitou.

Graf 2: Struktura financování výzkumu a vývoje

Zdroj: Eurostat, Deloitte

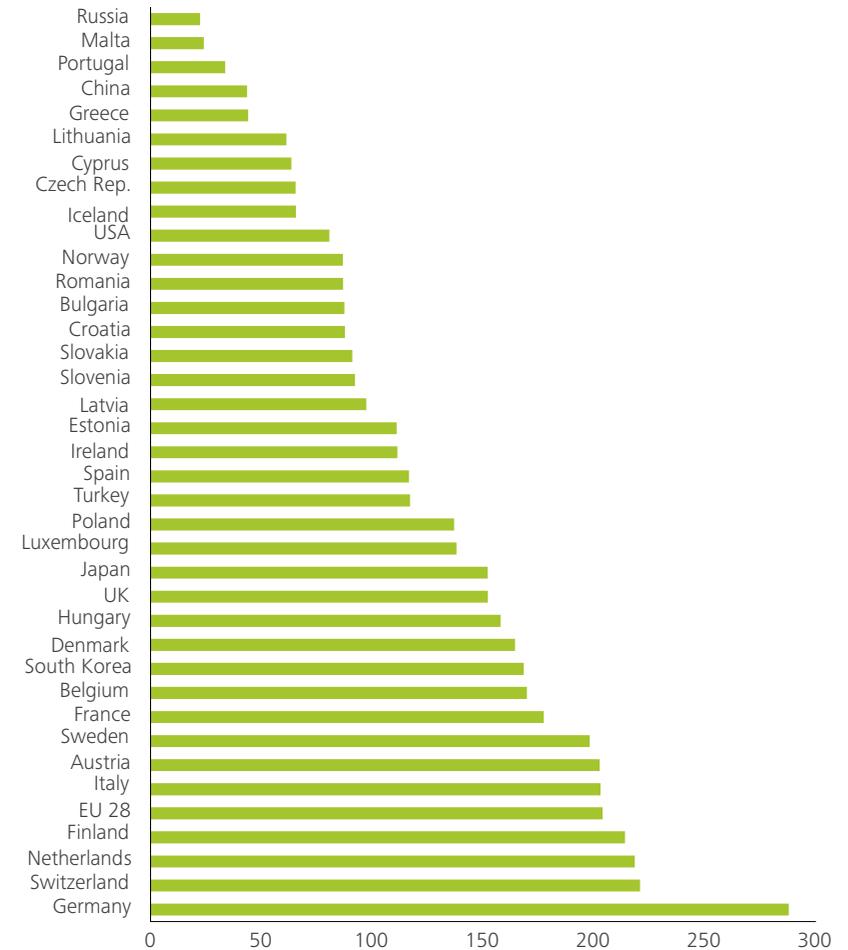
Doporučené postupy pro země střední a východní Evropy:

- Zvýšit objem celkových výdajů na výzkum a vývoj. Stanovit cíle pro intenzitu výzkumu a vývoje (výdaje na V&V vyjádřené jako procento HDP) dle doporučení Evropské komise.
- V rámci vládní politiky zvýšit prioritu podpory výzkumu a vývoje.
- Zapojit se do výzkumu, na kterém se samy firmy pravděpodobně nebudou podílet, zajistit dostatečné zdroje pro financování v oblasti základního výzkumu.
- Podpořit podniky k financování výzkumu a vývoje pomocí podpořit kombinaci přímých a nepřímých podpor. Důležitá je jak přímá podpora, tak daňové pobídky, přičemž tyto dvě formy nejsou vůči sobě konkurencí, ale doplňují se a každá z nich se hodí pro jiný typ společnosti a jinou fázi výzkumu a vývoje.
- Zvýšit účinnost financování výzkumu a vývoje. Nástroje přímé podpory by měly být založeny na konkurenceschopných (tedy i objektivních a transparentních) kritériích. Podpora výzkumu by měla být podrobována pravidelnému, systematickému hodnocení za účelem zjistit, zda zacílení, koncepce a rozsah způsobilosti jsou i nadále odpovídající.

David Marek
Hlavní ekonom Deloitte

Graf 3: Počet patentů vydaných EPÚ přepočtených na miliardu eur v rámci výdajů na výzkum a vývoj

Zdroj: Eurostat, Deloitte

Vyhodnocení výsledků průzkumu

Jaký objem finančních prostředků chystá Vaše společnost vynaložit na výzkum a vývoj v následujících 3-5 letech?

Podstatná většina (81 %) společností odpověděla na tuto otázku, že v dlouhodobém období (tj. v horizontu 3-5 let) plánují vynaložit na výzkum a vývoj stejně (36 %) nebo více finančních prostředků (45 %), než vynaložily v roce 2014. Tato zjištění jsou obdobná jako v minulém roce.

Objem investic na výzkum a vývoj v soukromých společnostech je významně ovlivněn podílem plánovaných zahraničních investic soukromých společností do České republiky.

Motivací pro soukromé společnosti, aby zvýšily objem finančních prostředků do oblasti výzkumu a vývoje v České republice, by mimo jiné mělo být zjednodušení administrativního systému podnikání v České republice a zvýšení daňové jistoty pro investory v systému využívání podpor na výzkum a vývoj na straně jedné, a významná podpora státu a spolupráce s podniky v oblasti zajištění nabídky kvalifikovaných lidských zdrojů na výzkum a vývoj na straně druhé.

Plánovaný objem finančních prostředků do výzkumu a vývoje v budoucích letech

Větší než v minulém roce

45%

Přibližně stejný jako v minulém roce

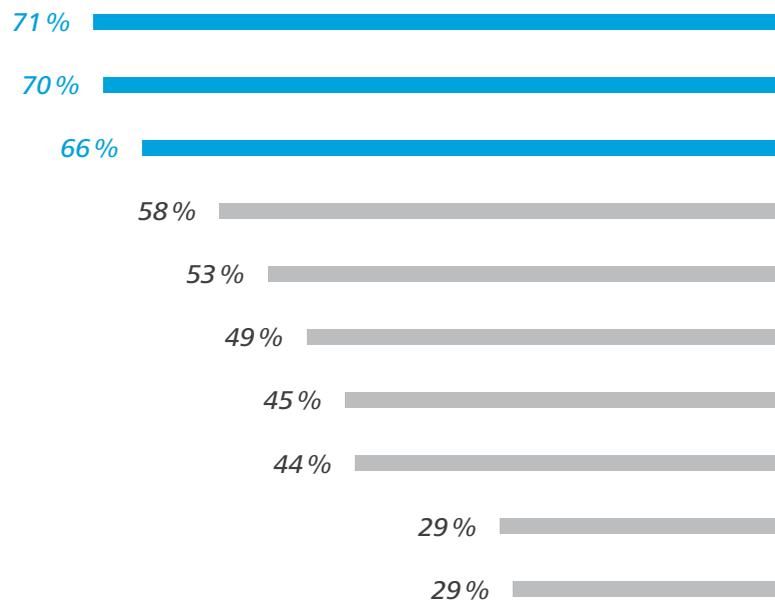
36%

Menší než
v minulém roce

7%

Do jaké míry by následující externí faktory ovlivnily Vaše rozhodování o zvýšení nákladů na výzkum a vývoj v následujících dvou letech?

Letošní průzkum opět potvrdil, že společnosti přikládají největší váhu v rozhodování o tom, zda zvýšit finanční prostředky do oblasti výzkumu a vývoje faktorů "dostupnost kvalifikovaných a zkušených pracovníků v oblasti výzkumu a vývoje (71 %)" a "možnosti využít více druhů podpor (70 %)" (tj. kombinaci dotací, investičních pobídek, daňových odpočtů a jiných finančních nástrojů). Stejně jako minulý rok, třetím klíčovým faktorem pro společnosti jsou náklady na pracovníky v oblasti výzkumu a vývoje.

Společnosti v České republice mohou využívat v podstatě všechny běžně dostupné formy podpory na výzkum a vývoj (granty, slevy na dani, odpočty), což firmám vyhovuje. Nicméně dostupnost kvalifikovaných a zkušených pracovníků je klíčovým faktorem ve všech zemích střední Evropy a bude vyžadovat dlouhodobé koncepční řešení ze strany školství a podpory zaměstnanosti.

Jednou z možností by mohla být systémová podpora zaměstnanosti mladých lidí (absolventů), jejichž náklady jsou zejména během prvních let, kdy dochází k jejich zaškolení a adaptaci do pracovního prostředí, poměrně vysoké. Inspirací může být model fungující na Slovensku, kde společnosti jsou motivovány zaměstnat mladé lidi na výzkum a vývoj pomocí daňového zvýhodnění. Dalším řešením by mohla být možnost uplatnit snížení odvodů na sociální pojištění, např. v podobě snížení odvodů na důchodové připojištění.

Dostupnost kvalifikovaných a zkušených pracovníků v oblasti výzkumu a vývoje

Možnost využití více druhů podpor (dotace, sleva na dani apod.)

Náklady na pracovníky v oblasti výzkumu a vývoje

Dostupnost a spolupráce s výzkumnými organizacemi

Větší důraz na dotace na výzkum a vývoj než na daňový odpočet

Stabilita prostředí

Srovnání s ostatními firmami v oboru

Větší důraz na daňový odpočet na výzkum a vývoj než na dotace

Ochrana práv duševního vlastnictví

Možnost spoluúhrady nákladů na procesy ochrany duševního vlastnictví

Kde vidíte největší problém v aktuálním systému podpory výzkumu a vývoje?

Jedním z cílů průzkumu bylo zjistit, co společnosti považují za největší problémy v aktuálním stavu systému podpory výzkumu a vývoje z dlouhodobého hlediska a to jak v oblasti dotací, tak v oblasti daňového odpočtu.

Oproti loňsku společnosti v letošním průzkumu uváděly jako největší problém nejistotu při posuzování finančními úřady, zatímco v minulém roce to byly nejasné prováděcí instrukce (36% v roce 2014).

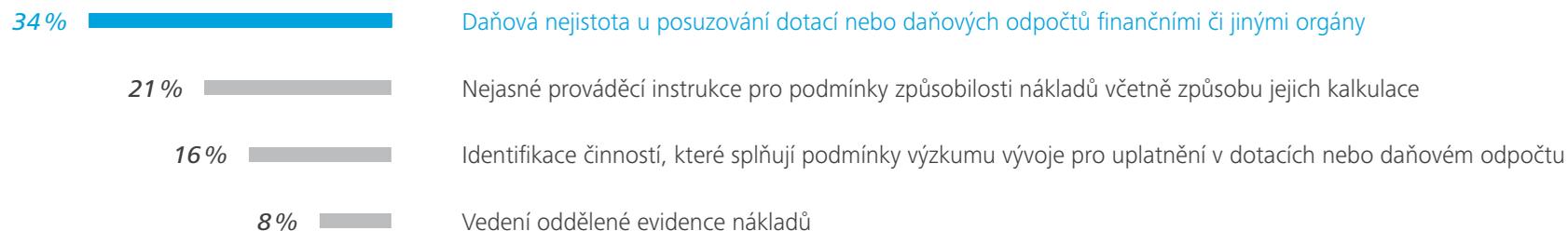
Tato změna může být způsobena vyšším počtem finančních kontrol a soudních sporů v této oblasti a jejich medializací, přestože se v prováděcích dokumentech neodehrály významné upřesňující změny. Se zahájením nového programovacího období 2014-2020 lze také očekávat nárůst nejasností v prováděcích manuálech pro přímou podporu (tedy dotace).

Všechny výše zmíněné faktory poukazují na nutnost změn či úpravy legislativy či metodických pokynů. Zároveň se ukazuje také významná potřeba sjednocení výkladové praxe u pravidel pro poskytování podpor u všech orgánů zapojených do procesu poskytování a kontrolování takových podpor.

Ke snížení daňové nejistoty při uplatňování daňových odpočtů by také přispěl detailnější výklad k posuzování způsobilosti činností pro uplatnění daňového odpočtu a zavedení mechanismů posuzování a kontroly zvyšující ujistění daňových poplatníků o správnosti využití této nepřímé podpory.

Zároveň průzkum i letos potvrdil, že společnosti nepovažují za významný problém vedení oddělené nákladové evidence (8 %).

Na otázku týkající se postoje společností k využívání dotací uvedlo 60 % firem, že mají dobrou znalost a využívají je. Při mapování postoje k využívání daňového odpočtu na výzkum a vývoj uvedlo 29 % respondentů, že daňový odpočet znají, ale nejsou si jisti postojem finančních úřadů při posuzování uplatněných nákladů, a proto považují využívání daňového odpočtu za rizikové z pohledu daňové jistoty, zatímco dalších 29 % firem uvedlo, že neznají postupy, které lze využít k řízení rizik plynoucích z toho, zda je činnost označena jako činnost v oblasti výzkumu a vývoje.

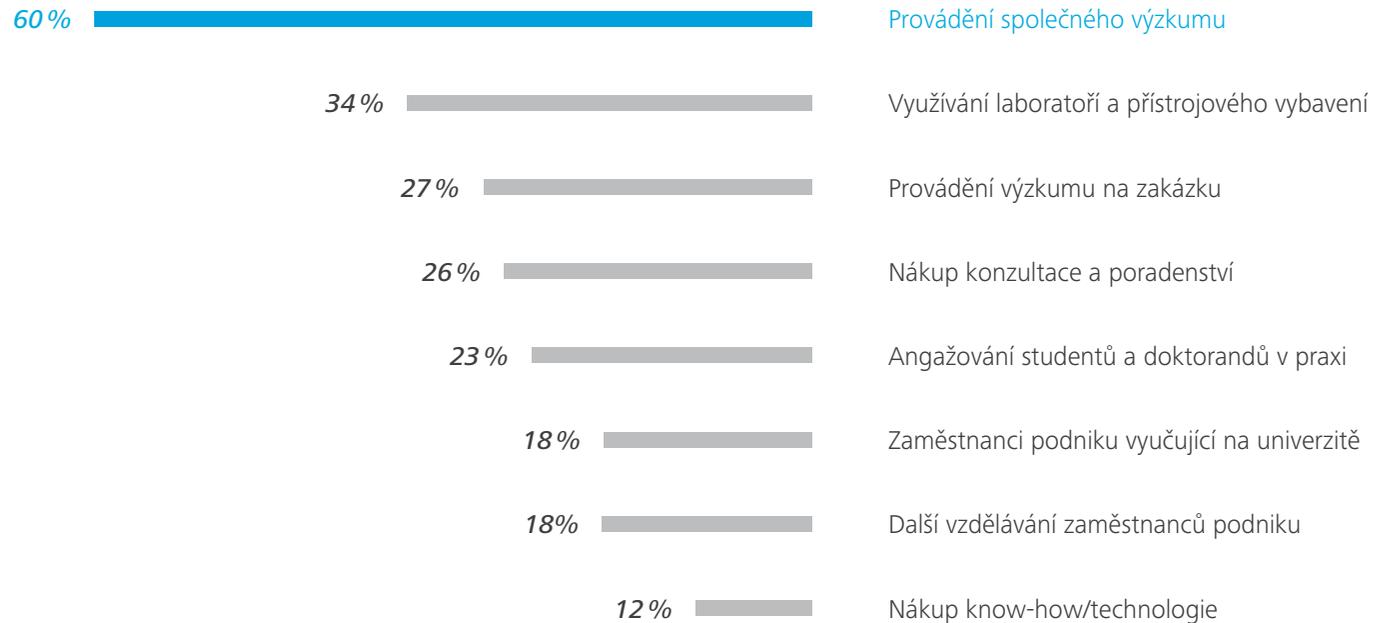

Konkrétní formy spolupráce s třetími stranami

V roce 2014 nejvíce společností spolupracovalo s třetími stranami z důvodu potřeby provádění společného výzkumu (60 %) a dále také prostřednictvím využívání laboratoří a přístrojového vybavení (34 %) a pomocí provádění výzkumu na zakázku (27 %). Naopak nejméně využívanou formou spolupráce je nákup know-how či technologie (12 %).

Několik opatření ke zvýšení spolupráce mezi podniky a vysokými školami či jinými výzkumnými organizacemi bylo v minulém roce zavedeno. Jako příklad lze uvést možnost uplatnit náklady na nákup služeb a na nákup nemotných výsledků výzkumu a vývoje od veřejné vysoké školy nebo výzkumné organizace v daňovém odpočtu nebo nové dotační programy na podporu výzkumu a vývoje.

Bude nadále potřebná intenzivní komunikace mezi oběma sektory tak, aby byly nalezeny strategicky i obsahově shodná témata spolupráce při řešení výzkumných a vývojových projektů a obě strany byly motivovány ke vzájemné spolupráci, a to z dlouhodobého pohledu.

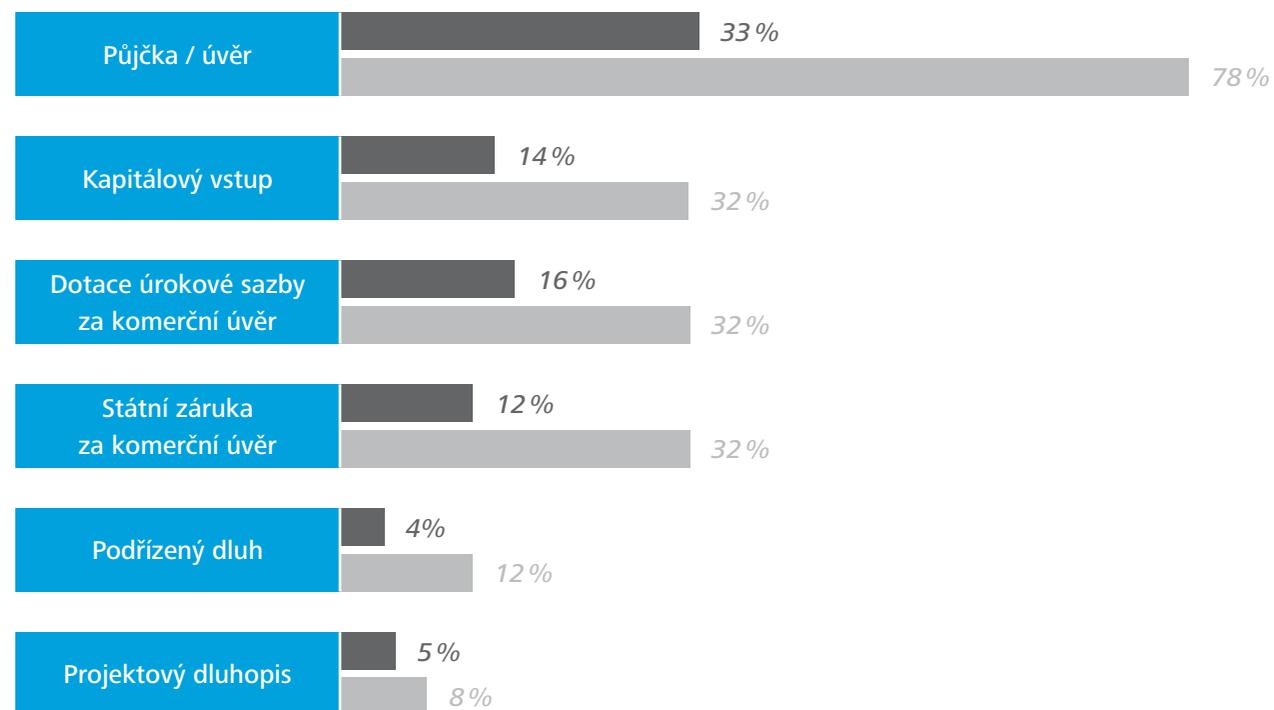
Které finanční nástroje v oblasti výzkumu a vývoje znáte/byste využili?

Průzkum zároveň ukázal, že podniky by rády využívaly i jiné formy podpory než jen ty současné.

Implementace různých finančních nástrojů pro podporu výzkumu a vývoje je současným trendem v EU, což může být atraktivní zejména pro malé a střední podniky, které mají velmi často ztížený přístup k financování svých výzkumných či vývojových aktivit.

Tyto nástroje na jedné straně motivují společnosti investovat více finančních prostředků do výzkumu a vývoje, zároveň však vyžadují nastavení odlišných implementačních postupů ve srovnání s přímou podporou.

Vyšší zájem o využití finančních nástrojů v oblasti podpory výzkumu a vývoje lze očekávat v následujících letech. Je pravděpodobné, že využití finančních nástrojů může zároveň přispět k řešení specifických projektů výzkumu a vývoje, které z důvodu hodnocení rizik nemohou být financovány soukromým sektorem.

■ Využil(a) bych ■ Znám

Závěr

Výzkum a vývoj je klíčovou oblastí nejen proto, že umožňuje společností zvýšit svoji konkurenceschopnost na trhu, ale také přispívá k celkovému rozvoji celé ekonomiky České republiky.

Letošní průzkum opět potvrdil pozitivní trend a ochotu společností investovat do oblasti výzkumu a vývoje – téměř polovina respondentů (45 %) uvedla, že navýší výdaje na výzkum a vývoj v průběhu následujících 3-5 let a zároveň 36 % společností plánuje investice do oblasti podpory výzkumu a vývoje v té samé výši jako v roce 2014.

Objem finančních vstupů společností do výzkumu a vývoje je ovlivněn zejména dostupností kvalifikovaných a zkušených pracovníků (71 %). Faktorem s druhou největší vahou (70 %) pro zvýšení investic je pro společnosti možnost využití více druhů podpor (tj. kombinace dotace, investiční pobídky, daňový odpočet na výzkum a vývoj a další finanční nástroje). Tato zjištění jsou téměř totožná s minulým ročníkem průzkumu a je tak zřejmé, že společnosti jsou v této oblasti velmi konzistentní i z dlouhodobého pohledu. Výsledky průzkumu dále potvrdily, že společnosti mají zájem i o jiné formy podpory než jen ty současné.

Při identifikaci největších problémů v současném systému podpory výzkumu a vývoje společnosti nejčastěji zmínily daňovou nejistotu u posuzování dotací nebo daňových odpočtů finančními či jinými orgány (34 %) a více jak pětina (21 %) zvolila nejasné prováděcí instrukce pro podmínky způsobilosti nákladů včetně způsobu jejich kalkulace. Toto zjištění zřejmě reflektuje vyšší počet finančních kontrol a soudních sporů v této oblasti, přestože se v prováděcích dokumentech neodehrály významné upřesňující změny.

Naopak, stejně jako loni, společnosti uvedly, že nepovažují za významný problém vedení oddělené nákladové evidence (8 %).

Odpovědi firem v průzkumu rovněž dlouhodobě signalizují, že v České republice v současné chvíli chybí ustálená výkladová praxe kontrolních orgánů při posuzování čerpané podpory na výzkum a vývoj a také poukazují na nutnost změny legislativy a na absenci koncepčního řešení, které by firmám usnadnilo získat kvalifikované a zkušené pracovníky, kteří jsou pro řešení projektů výzkumu a vývoje nezbytní.

Úvod

Makroekonomický pohled
na význam výzkumu a vývoje
v ekonomice ČR

Vyhodnocení výsledků
průzkumu

Závěr

Kontakty

Kontakty

Luděk Hanáček

Partner v daňovém a právním oddělení Deloitte
ghanacek@deloittece.com

Deloitte

Nile House
Karolinská 654/2
186 00 Praha 8

[**www.deloitte.cz**](http://www.deloitte.cz)

Rut Bizková

Předsedkyně Technologické agentury České republiky
rbizkova@tacr.cz

Kancelář TA ČR

Evropská 1692/37
160 00 Praha 6

[**www.tacr.cz**](http://www.tacr.cz)

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), jejich členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejich členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Podrobný popis právní struktury společnosti Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jejich členských firem je uveden na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, poradenství a finančního a právního poradenství klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poskytuje svým klientům vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkompexnější podnikatelské výzvy. Přibližně 200 000 odborníků usiluje o to, aby se společnost Deloitte stala standardem nejvyšší kvality.